

Το ανοιχτό στοίχημα των ΑΕΙ

Ποιοι και γιατί εμποδίζουν τις μεταρρυθμίσεις στα πανεπιστήμια

Του Λουκά Βλάχου | ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ «ΤΑ ΝΕΑ»: 16/02/2012 20:00 |

Νοσταλγήσαμε αυτές τις μέρες τις παλιές καλές εποχές, τότε που τα πρυτανικά σχήματα είχαν την ευλογία των κομμάτων. Τότε που η Κομματική Οργάνωση Βάσης (ΚΟΒ) των καθηγητών, σε συνεργασία με τις οργανώσεις των φοιτητών και των εργαζομένων, πρότειναν στο Τμήμα Παιδείας του κόμματος τα «καταλληλότερα» άτομα για τις θέσεις του πρυτανικού σχήματος. Μετά, το θέμα έφτανε μέχρι το Πολιτικό Γραφείο και τον (τη) γραμματέα του κόμματος και με βάση τις δοκιμασμένες αρχές του «δημοκρατικού συγκεντρωτισμού» επέστρεφε το «ραβασάκι με τα ονόματα». Τι όμορφες εποχές! Τι ωραίες συνήθειες με έντονα ακαδημαϊκό περιεχόμενο! Τις μέρες λοιπόν των εκλογών, οι ΚΟΒ έβγαζαν τα τεφτέρια και οργάνωναν την προεκλογική πορεία των υποψηφίων τους. Τις «μαγικές» εκείνες εποχές, τα τηλεφωνήματα με προτάσεις για το τι πρέπει να ψηφίσουμε ακολουθούσαν επισκέψεις των υποψηφίων στα γραφεία και αναλύσεις όλων των καυτών θεμάτων του ιδρύματος στο πόδι και η ζωή συνεχιζόταν έτσι όμορφα για τρεις δεκαετίες. Είναι αλήθεια ότι τα τελευταία χρόνια το Πολιτικό Γραφείο και ο (η) γραμματέας σταμάτησαν να ασχολούνται με την επιλογή των πρυτανικών σχημάτων. Σήμερα, από όλη εκείνη την «ιστορική» εποχή, έμειναν οι ομάδες των «συντρόφων καθηγητών, διοικητικών υπαλλήλων και φοιτητών» που σε συνεργασία με την Οργάνωση Πόλης διαχειρίζονται την επιλογή του πρυτανικού σχήματος. Τριάντα ολόκληρα χρόνια δούλευαν έτσι τα πανεπιστήμιά μας, σφιχταγκαλιασμένα με τα κόμματα. Το ερώτημα που βάζουν οι διαδικασίες του νέου νόμου για τα θέματα της διοίκησης των πανεπιστημίων είναι: «Θα καταφέρουν μέσα σε έναν χρόνο να αλλάξουν σελίδα;». Η απάντηση είναι μάλλον όχι, δεν θα τα καταφέρουν, γιατί όπως λέει και ο Καβάφης: «Η πόλις θα σε ακολουθεί. Στους δρόμους θα γυρνάς τους ίδιους» - για κάμποσα χρόνια. Είναι μάλλον αφελές να πιστεύουμε ότι όλες αυτές οι «συνήθειες» των τριάντα χρόνων θα ξεχαστούν σε μία νύχτα και θα προχωρήσουν με διαφορετικό τρόπο οι εκλογές για τα συμβούλια. Ποιος άραγε είναι ο διαφορετικός τρόπος; Πιθανόν με συγκεκριμένα μετρήσιμα και διαφανή κριτήρια (ποιοτικά και ποσοτικά), με βιογραφικά και θέσεις από τους υποψηφίους για το τι θα κάνουν αν εκλεγούν στο νέο διοικητικό σώμα. Θα κάνουν οι υποψήφιοι τίποτε άλλο που να μας συνδέει με την παράδοση;

Αξίζει, νομίζω, να ενημερωθεί η κοινωνία τι ακριβώς συμβαίνει σε ένα δημόσιο πανεπιστήμιο (όπως το Αριστοτέλειο) που το στηρίζει οικονομικά. Ας τα αναφέρουμε επιγραμματικά: (α) Αρχικά το πρυτανικό συμβούλιο αρνείται να δημιουργήσει Οργανωτική Επιτροπή για τις εκλογές που θα εκλέξουν τους αντικαταστάτες του (απαράδεκτο, αλλά ανθρώπινο και αναμενόμενο θα έλεγα). (β) Το υπουργείο, για να ξεμπλοκάρει τη διαδικασία, ενεργοποιεί την παράγραφο του νόμου που επιτρέπει στο ίδιο να διορίζει την Οργανωτική Επιτροπή που θα οργανώσει τις εκλογές για τα συμβούλια, αλλά θα χρειαστεί την υποστήριξη του διοικητικού και υλικοτεχνικού μηχανισμού του ιδρύματος. Το πρυτανικό συμβούλιο απαντά με ανακοίνωσή του «... διαβεβαίωσαν την Οργανωτική Επιτροπή των εκλογών ότι θα παρασχεθούν αυστηρά τα προβλεπόμενα...» (απαράδεκτη συμπεριφορά αλλά αναμενόμενη, όταν ετοιμάζονται να σου πάρουν την «καρέκλα του άρχοντα» και σου ζητούν και

«διευκολύνσεις»). (γ) Μερικές από τις ΚΟΒ καθηγητών, φοιτητών και διοικητικών υπαλλήλων αποφάσισαν να «εμποδίσουν τη διεξαγωγή των εκλογών». Θα κλέψουν κάλπες, θα καταλάβουν τα εκλογικά τμήματα, θα στηθούν μπροστά στα εκλογικά τμήματα για να γιουχάρουν αυτούς που θα πάνε να ψηφίσουν. Θα μου πείτε, αυτό είναι βία... αλλά έχουμε τόσο καλά εθιστεί στη βία στα πανεπιστήμια που δεν δίνουμε σημασία. (δ) Το «νέο αίμα» στο υπουργείο αναζητά «πλατφόρμα διαλόγου» με τους άρχοντες στα πανεπιστήμια και ετοιμάζει αλλαγές πριν εφαρμοστεί ο νόμος. (ε) Η συντεχνία των πρυτάνεων ζήτησε από το Συμβούλιο της Επικρατείας διακοπή των διαδικασιών για την εκλογή και η απόφαση δεν βγήκε ακόμα. Άρα υπάρχει ένας συνωστισμός για το ποιος θα προλάβει να σταματήσει τις εκλογές (η πρυτανεία, το υπουργείο, το Συμβούλιο της Επικρατείας ή η βία από τις ΚΟΒ). Πιθανόν όλοι μαζί... θα βάλουν το χέρι τους. Αλλά ακόμα και αν γίνουν οι εκλογές, ποιο θα είναι το όφελος αν τα συμβούλια πρέπει να λειτουργήσουν μέσα στο σκηνικό που περιέγραψα; Το υπέροχο πάντως είναι ότι οι υπερασπιστές τού «πίσω στο παρελθόν» τα κάνουν όλα αυτά για να υπερασπιστούν το αυτοδύναμο δημόσιο πανεπιστήμιο (απίστευτο, αλλά αληθινό).

Το υπουργείο και η έμπειρη υπουργός Παιδείας, που πάλεψε για τον νέο νόμο-πλαίσιο, τα γνωρίζουν όλα αυτά και επιβάλλεται να αναζητήσουν άμεση λύση. Μικρογραφία της κοινωνίας είναι το πανεπιστήμιο. Η λύση λοιπόν πρέπει να είναι μία, να πάμε πέρα από τις συντεχνίες και να επιβάλουν το νέο οι δυνάμεις που στηρίζουν τις μεταρρυθμίσεις. Αν οι συντεχνίες και οι ομάδες δεν επιτρέψουν να γίνουν οι εκλογές, να προχωρήσει το υπουργείο στην παύση και αντικατάσταση των σημερινών πρυτανικών σχημάτων γιατί παραβίασαν, με ιδιοτελή κριτήρια, την αυτονομία που παρέχει το Σύνταγμα στα δημόσια πανεπιστήμια.

Ο Λουκάς Βλάχος είναι καθηγητής στο ΑΠΘ
lvlahos@auth.gr